

บทที่ 1

บทนำ

ส้มเป็นไม้ยืนต้นขนาดเล็กในสกุล *Citrus* เป็นที่นิยมบริโภคเป็นผลไม้และแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ มีคุณค่าทางโภชนาการสูง จัดเป็นพืชที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจและมีการปลูกกันอย่างแพร่หลาย ในปัจจุบันมีพื้นที่ปลูกส้มรวมทั้งประเทศมากกว่า 500,000 ไร่ โดยเฉพาะในเขตภาคเหนือของประเทศไทย (พรรณนิษฐ์, 2547) มีการพบปัญหาจากศัตรูพืชที่มีการระบาดของโรคแมลงและต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้พื้นที่ปลูกส้มลดลงแต่ราคาผลิตผลยังคงเพิ่มขึ้น ส้มเป็นผลไม้ที่มีศักยภาพในการส่งออกได้เป็นอย่างดี ผลผลิตของส้มพันธุ์สายน้ำผึ้งตามธรรมชาติจะมีอายุผลเหมาะสมที่เก็บเกี่ยวได้มากในช่วงต้นของปี ทำให้ผลผลิตอยู่ในภาวะล้นตลาดบ้างในการผลิตฤดูปกติ ส่งผลให้ราคาตกต่ำ การผลิตส้มนอกฤดูจึงเป็นวิธีหนึ่งที่ช่วยให้เกษตรกรมีรายได้จากผลิตผลออกสู่ตลาดอย่างสม่ำเสมอตลอดทั้งปี แต่ปัญหาของส้มพันธุ์สายน้ำผึ้งที่ผลิตนอกฤดูนั้นมักจะมีสีผิวเปลือกผลเขียวเข้มกว่าผลในฤดูที่มีสีเหลืองสวยกว่า ไม่เป็นที่ดึงดูดความสนใจผู้บริโภคมากนัก ด้วยเหตุนี้การพัฒนาคุณภาพผลทางด้านสีผิวจึงเป็นแนวทางหนึ่งต่อการเพิ่มมูลค่าของส้มให้มากขึ้น

ปัจจุบันการห่อผลด้วยวัสดุเป็นวิธีหนึ่งที่เกษตรกรนำมาใช้ปฏิบัติกันมากขึ้นเพื่อช่วยลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร ความเสียหายจากแมลงศัตรูพืช การถูกแดดเผา รอยขีดข่วนให้น้อยลงได้ และช่วยให้ผิวมีความสะอาดปราศจากฝุ่นละอองและคราบสารเคมี ผลผลิตที่ได้มีความปลอดภัยต่อผู้บริโภคมากขึ้น นอกจากนี้การนำวิธีการขจัดสีเขียว (degreening) มาใช้กับผลส้มนอกฤดูให้มีการพัฒนาสีผิวเปลือกเปลี่ยนจากสีเขียวมาเป็นสีเหลืองกับผลส้มที่ต้องการให้สีผิวสวยขึ้น เป็นอีกแนวทางหนึ่งที่ได้นำมาใช้ในการทดลองนี้และต้องการศึกษาผลกระทบจากการห่อผล ที่มีต่อการพัฒนาสีผิวหลังการขจัดสีเขียว และยังได้ศึกษาถึงการเคลือบผิวที่นิยมใช้กันในการผลิตส้มในปัจจุบันนี้ด้วย ซึ่งช่วยให้เกิดความมั่นใจ ลดการสูญเสียน้ำหนัก และเป็นการยืดอายุการเก็บรักษาให้มีอายุการวางจำหน่ายได้นานขึ้น ดังนั้นการวิจัยนี้จึงศึกษาการพัฒนาคุณภาพของผลส้มพันธุ์

สายน้ำผึ้งจากการใช้วัสดุห่อผลชนิดต่างๆ และการจัดสีเขียวก่อนนำผลมาเคลือบผิวที่มีต่อคุณภาพภายนอกและภายในของผล การพัฒนาสีผิวเปลือก สำหรับเป็นข้อมูลและแนวทางในการพัฒนาคุณภาพผลส้มเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ทางการค้าต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาวัสดุห่อผลที่มีผลต่อการเปลี่ยนสีผิวของผลและคุณภาพผลของส้มพันธุ์สายน้ำผึ้ง
2. เพื่อศึกษาผลของการห่อผลต่อการเปลี่ยนสีผิวภายหลังการจัดสีเขียวของผลส้มและการพัฒนาสีผิวในผลที่เคลือบผิว

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา

1. สามารถนำไปใช้ในการผลิตส้มนอกฤดูของเกษตรกรเพื่อเพิ่มคุณภาพผลให้ตรงตามความต้องการของผู้บริโภคและมีความปลอดภัยจากสารเคมีตกค้าง
2. เพื่อเป็นทางเลือกเกษตรกรผู้ปลูกส้มและผู้ค้าส้ม ช่วยเพิ่มมูลค่าผลส้มที่สามารถนำไปจำหน่ายในตลาดให้ดีขึ้น